

Beste contactpersoon in de eerstelijnszones,

Beste Zorgraadvoorzitter, stafmedewerker, vertegenwoordiger van de netwerken geestelijke gezondheid,

Betreft: identificatie werkplaatsen voor eerstelijnspsychologische zorg

1/ Intro

Op 2 december 2020 sloten de federale regering en de gewesten en gemeenschappen een protocolakkoord om de versterking van de geestelijke gezondheidszorg gecoördineerd aan te pakken, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen die het zwaarst getroffen zijn door de COVID-19-pandemie. In september 2021 sloot het netwerk WINGG een overeenkomst met het RIZIV waardoor een gedeelte van het eerstelijnspsychologisch aanbod vanaf 1 november 2021 werd gecontinueerd en waarna de verdere uitrol van het aanvullend aanbod kon worden voorbereid binnen een stuurgroep 'Conventie WINGG' waar ook de eerstelijnszones via vertegenwoordiging deel van uitmaken.

Zoals jullie weten wordt binnen de conventie gemikt op een vlot toegankelijke zorg voor personen met milde tot matig ernstige psychische problemen en dit via 2 psychologische functies:

→ De eerstelijnspsychologische functie

1. direct toegankelijk
 - a. beschikbaar in een dienst, vestiging of plaats in de lokale samenleving
 - b. ingebed in een intersectoraal en multidisciplinair buurtteam
 - c. kan via toeleiding van sleutelfiguren¹ maar niet noodzakelijk
2. inhoud
 - a. assessment, oriëntatie en verwijzing
 - b. kortdurende en oplossingsgerichte interventies

→ De gespecialiseerde psychologische functie in de eerste lijn

1. toegankelijk na psychologisch en somatisch assessment en oriëntatie ('functioneel bilan')
 - a. op een locatie aangepast aan de situatie van de rechthebbende
 - b. ingebed in intersectoraal en multidisciplinair gespecialiseerde teams
 - c. via toeleiding arts (huisarts, psychiater, ...) en geconventioneerde psycholoog/orthopedagoog
2. inhoud
 - a. diagnostiek
 - b. behandeling

¹ Denk bij sleutelfiguren aan huisartsen, CLB-medewerkers, thuiszorgdiensten, maatschappelijk werkers, jeugdwerkers, ...

2/ Lokale multidisciplinaire samenwerking binnen werkplaatsen²

De stuurgroep 'Conventie WINGG' is van oordeel dat alle kinderen en jongeren met een psychisch probleem te benaderen zijn als kwetsbare doelgroep. Om het aanvullend aanbod zo toegankelijk mogelijk te maken voor de prioritaire doelgroep die nu nog niet wordt bereikt ('unmet needs') willen we – vooral wat betreft de eerstelijnspsychologische functie – volop inzetten op lokale multidisciplinaire samenwerking binnen gericht gekozen werkplaatsen.

→ Werkplaatsen

De geconventioneerde klinisch psycholoog/orthopedagoog (KP/KO) werkt vanuit een generalistische visie op zorg en outreachend in buurten en wijken voor alle kinderen en jongeren. Van hen wordt verwacht dat zij deels ook opereren vanuit werkplaatsen voor specifieke kwetsbare doelgroepen. Bij de selectie van kandidaat KP/KO zal worden bekeken op welke manier zij bereid zijn om zich te koppelen aan bepaalde werkplaatsen. Werkplaatsen zijn daarbij te begrijpen als:

- natuurlijke en niet-stigmatiserende plekken
- waar kinderen en jongeren al aanwezig zijn voor andere doeleinden dan psychische gezondheid zoals materiële of sociale hulp, generalistische zorg, vrijetijdsbesteding (kan eventueel ook online)
- plaatsen waar al eerstelijnsactoren aanwezig zijn en die toelaten om geïntegreerd (multidisciplinair en intersectoraal) samen te werken
- die zich er liefst ook toe leent om groepsaanbod te organiseren.

Vanuit de stuurgroep 'Conventie WINGG' stellen we voor om werkplaatsen zoveel mogelijk gebiedsdekkend aan te duiden en op een locatie die logisch en relevant is voor kinderen en jongeren, in het bijzonder voor hen die moeilijker toegeleid raken tot het klassieke aanbod van psychologische zorg. Gezien de conventie een zeker experimenteel karakter heeft, willen we de eerstelijnszones aanmoedigen om "out of the box" te willen denken bij het identificeren van werkplaatsen.

Bij het identificeren van werkplaatsen zal het van belang zijn om rekening te houden met een aantal randvoorwaarden die vervuld moeten zijn om als werkplaats te kunnen optreden.

→ Verwachtingen:

- bijdragen aan een efficiënte toeleiding: vlotte doorstroom, zorgen voor juiste verwijzingen volgens indicatie, mee helpen vermijden van 'no shows', ...
- ter beschikking stellen van een geschikte ruimte: gratis, discreet en veilig (inclusief de wachtruimte), comfortabel, drempelverlagend, mogelijkheid om groepsaanbod te organiseren. Praktische omstandigheden: internetverbinding, inkleding, ...
- ruimte beschikbaar stellen volgens aaneengesloten vaste uren (vb. maandag van 9u tot 12u)
- voeren van een goed agendabeheer (aansluitende afspraken) en discreet onthaal

² De termen "vindplaats" en "werkplaats" worden in dit kader vaak door mekaar gebruikt. Wij hanteren de term "vindplaats" voor alle locaties waar kinderen en jongeren zich begeven en waar hun (psychische) noden gedetecteerd kunnen worden. Een "werkplaats" is strikter gedefinieerd en past binnen de voorwaarden die verder in deze tekst worden opgesomd.

- actief bijdragen aan promotie en bekendmaking van het aanbod
- (indien mogelijk) inbedding van de eerstelijnspsycholoog in een multidisciplinair team
- (indien mogelijk) leveren van een co-begeleider bij het groepsaanbod.

3/ Concrete vraag aan de Zorgraad van de eerstelijnszone

De stuurgroep 'Conventie WINGG' doet voor de identificatie van de werkplaatsen een beroep op de lokale expertise van de Zorgraden. **We nodigen jullie uit om vóór 1 april aan de hand van de Excel-tabel in bijlage het overzicht door te geven van de meest geschikte werkplaatsen in jullie eerstelijnszone.** Hieronder vinden jullie een overzicht van het aantal werkplaatsen dat we minstens nodig denken te hebben om tegemoet te komen aan de doelstellingen rond outreachende en laagdrempelige zorg. Het voorstellen van 'teveel' werkplaatsen is zeker geen probleem, we kunnen deze locaties – indien niet meteen operationeel – beschouwen als sleutelfiguren bij verwijzing en/of meenemen in het groeiscenario van de uitrol van deze conventie.

Naam ELZ	Aantal uren ELP	Geschat aantal werkplaatsen
Brugge	40,48	7
Houtland en Polder	27,12	5
Kortrijk	59,38	10
Menen	44,61	8
Midden-West-Vlaanderen	45,54	8
Oostende-Bredene	51,03	8
Oostkust	22,29	4
RITS	36,45	6
Waregem	34,48	6
WE40	19	4
Westhoek	37,99	7
Westkust & Polder	28,75	5

Het geschat aantal werkplaatsen is berekend op het aanbieden van minstens de helft van de beschikbare sessies eerstelijnspsychologische zorg binnen een cluster van 3 aansluitende uren per week per werkplaats. Vb. in Brugge zijn er 40,48 uren ELPZ per week beschikbaar. De helft van die uren (20,24u) willen we aanbieden op een werkplaats. Daarvoor hebben we 7 werkplaatsen nodig die wekelijks een blok van 3 uren aanbieden.